РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

4 март 2010 година *

По дело C-241/08

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 226 ЕО на 2 юни 2008 г.,

Европейска комисия, за която се явяват г-жа D. Recchia и г-н J.-B. Laignelot, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Френска република, за която се явяват г-н G. de Bergues и г-жа A.-L. During, в качеството на представители,

ответник,

* Език на производството: френски.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н J.-C. Bonichot, председател на четвърти състав, изпълняващ функцията на председател на втори състав, г-н C. W. A. Timmermans, г-н K. Schiemann, г-н P. Kūris и г-н L. Bay Larsen (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 25 юни 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С исковата си молба Комисията на Европейските общности иска от Съда да установи, че като не е приела законодателните и подзаконовите мерки, необходими за правилното транспониране на член 6, параграфи 2 и 3 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109, наричана по-нататък „Директива за местообитанията“), Френската република не е изпълнила задълженията си по тази директива.

Правна уредба

Общностна правна уредба

2 Съгласно член 2, параграф 3 от Директивата за местообитанията мерките, взети в изпълнение на тази директива, вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.

3 Член 6, параграфи 2—4 от Директивата за местообитанията гласи:

„2. Държавите членки вземат подходящи мерки за предотвратяване в специалните защитени територии [зони] на влошаването на състоянието на естествените местообитания на видовете, както и обезпокояване на видовете, за които са определени териториите, доколкото това обезпокояване може да има значително въздействие с оглед на целите на настоящата директива.

3. Планове или проекти, които не са непосредствено свързани с управлението на територията или не са необходими за него, но които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително влияние, се подлагат на проверка, за да се оцени въздействието им върху територията от гледна точка на целите на съхраняването на тази територия. При съблюдаване на резултатите от изпитанието за въздействието върху територията и при спазване на разпоредбите на параграф 4 компетентните национални органи одобряват плана или проекта само след като установят, че той няма да има отрицателно влияние върху съответната територията и ако е подходящо, след като са получили мнението на обществеността.

4. Ако даден план или проект трябва да бъде осъществен въпреки негативната оценка на въздействието върху територията поради наложителни причини от по-важен обществен интерес, включително и такива от социален или икономически характер, и поради липсата на алтернативно решение, държавата членка предприема всички необходими компенсаторни мерки, за да осигури цялостната кохерентност на „Натура 2000“. Държавата членка информира Комисията за приетите от нея компенсаторни мерки.

[…]“

Национална правна уредба

4 Член L. 414-1, параграф V от Кодекса за околната среда гласи:

„Зоните от „Натура 2000“ са предмет на мерки за опазване или за възстановяване в състояние, благоприятно за тяхното дългосрочно запазване, на естествените местообитания и на популациите на дивите животински и растителни видове, обосновали определянето на техните граници. Зоните от „Натура 2000“ са предмет и на мерки за превенция, подходящи за предотвратяване на влошаването на състоянието на същите тези естествени местообитания и на обезпокояването, което може да засегне в значителна степен същите тези видове.

Тези мерки се определят съгласувано от заинтересованите териториални общности и съответните техни сдружения, както и с представители на собствениците, на производителите и на ползвателите на включените в зоната терени и пространства.

Те се съобразяват с икономическите, социалните, културните и отбранителните изисквания, както и с регионалните и местните особености. Те се адаптират към специфичните заплахи, пред които са изправени естествените местообитания и тези видове. Те не водят до забрана на човешките дейности, когато последните нямат значително въздействие върху запазването или възстановяването в благоприятно състояние на опазване на тези естествени местообитания и на тези видове. Риболовът, дейностите в аквакултурата, ловът и другите ловни дейности, практикувани при условия и в зони, разрешени от действащите закони и подзаконови актове, не представляват обезпокояващи дейности или дейности с такова въздействие.

Мерките се приемат в рамките на предвидените в член L.414-3 договори или харти или за прилагане на законовите или подзаконовите разпоредби, по-конкретно на свързаните с националните паркове, с естествените морски паркове, с природните резервати, с биотопите или с класифицираните зони."

5 Член L. 414-2, параграф I, първа алинея от Кодекса за околната среда предвижда, че за всяка зона от „Натура 2000" с документ за целите се определят насоките на управление, мерките по член L. 414-1, редът и условията за тяхното прилагане и съпътстващите финансови разпоредби.

6 Член L. 414-3, параграф I от този кодекс гласи:

„За прилагането на документа за целите носителите на вещни и на субективни права върху включените в зоната терени, както и упражняващите морски професии и ползвателите на намиращите се в зоната морски пространства могат да сключват с административния орган договори, наричани „договори по „Натура 2000". […]

Договорът по „Натура 2000“ включва съвкупност от задължения, които са в съответствие с определените в документа за целите насоки и мерки, свързани с опазването и, когато случаят е такъв, с възстановяването на естествените местообитания и на видовете, които са обосновали създаването на зоната по „Натура 2000“. […]

[…]“

7 Съгласно член L. 414-4, параграф I от този кодекс:

„Строително-ремонтните или благоустройствените програми или проекти, които подлежат на разрешителен или одобрителен административен режим и чието реализиране може да засегне в значителна степен зона от „Натура 2000“, подлежат на оценка на тяхното въздействие от гледна точка на целите на опазването на зоната. За онези програми, които са предвидени от законовите и подзаконовите разпоредби и които не подлежат на оценка на въздействието, оценката се извършва по процедурата, предвидена в член L. 122-4 и сл. от настоящия кодекс.

Строително-ремонтните или благоустройствените дейности, предвидени в договорите по „Натура 2000“, са освободени от посочената в предходната алинея процедура.“

8 По силата на член R. 414-21, параграф III, точка 1 от Кодекса за околната среда заявителят трябва да посочи основанията, поради които не съществува друго задоволително решение за изпълнението на плана или на проекта, щом като последният може да има значително въздействие върху състоянието на опазване на естествените местообитания и на видовете.

Досъдебна процедура

9 На 18 октомври 2005 г. Комисията изпраща на Френската република официално уведомително писмо, в което излага своите съмнения относно съвместимостта на френското законодателство с член 6, параграфи 2 и 3 от Директивата за местообитанията.

10 Отговорът на френските власти от 7 февруари 2006 г. не е преценен за убедителен от страна на Комисията, поради което на 15 декември 2006 г. последната издава мотивирано становище, с което приканва Френската република да предприеме необходимите мерки за съобразяване със същото в срок от два месеца, считано от неговото съобщаване. Френските власти отговарят на посоченото мотивирано становище с писмо от 28 февруари 2007 г.

11 Комисията предявява настоящия иск на 2 юни 2008 г.

По иска

Относно член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията

По допустимостта

12 Трябва да се установи, че макар и Закон № 2006-1772 от 30 декември 2006 г. за водите и водните басейни (JORF, 31 декември 2006 г., стр. 20285) да изменя разглежданите национални разпоредби, внесените изменения, както подчертава Комисията, без твърдението ѝ да се оспорва от Френската република, не променят съществено посочените разпоредби и не се отразяват на твърденията

за нарушение, изложени от Комисията в официалното уведомително писмо и в мотивираното становище.

13 От това следва, че твърденията за нарушение, изведени от несъответствието на член L. 414-1, параграф V, трета алинея, трето и четвърто изречение от Кодекса за околната среда, са допустими.

По първото твърдение за нарушение, изведено от недиференцираното прилагане на критерия относно „значителното въздействие“ към влошаването на местообитанията и към обезпокояването на видовете

— Доводи на страните

14 Комисията поддържа, че като предвижда забрана на човешките дейности в зоните от „Натура 2000“ единствено ако те оказват значително въздействие върху запазването или възстановяването в състояние на опазване, благоприятно за естествените местообитания и за видовете, член L. 414-1, параграф V, трета алинея, трето изречение от Кодекса за околната среда прилага критерия, изведен от „значителното въздействие“, по недиференциран начин както към влошаването на местообитанията, така и към обезпокояването на видовете, и следователно е неточен и по-малко строг от член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията. Всъщност тази последна разпоредба изисквала държавите членки да приемат подходящите мерки за предотвратяване в специалните защитени зони, от една страна, на влошаването на естествените местообитания и на местообитанията на видовете, и от друга страна, на обезпокояването на видовете, доколкото те оказват значително въздействие от гледна точка на целите на тази директива. Казано другояче, обезпокояването на видовете, което най-често е ограничено във времето, би могло да бъде толерирано до определено равнище, за разлика от влошаването на местообитанията, което може да бъде дефинирано като физическо увреждане, засягащо тези местообитания, и което

системно би било забранено, тъй като поставянето в опасност на едно местообитание било по-сериозно от обезпокояването на един вид.

15 Макар и Комисията да признава, че член L. 414-1, параграф V, първа алинея от Кодекса за околната среда разграничава, в съответствие с член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията, необходимостта от предотвратяване на влошаването на местообитания от необходимостта от предотвратяване на обезпокояването, засягащо видовете, като критерият, изведен от „значителното въздействие", е предвиден само по отношение на последното, тя същевременно упреква разглежданото френско законодателство, че то не прави тази разлика със специалната уредба в член L. 414-1, параграф V, трета алинея от Кодекса за околната среда, на човешките дейности, които не могат да бъдат забранявани от компетентните органи, щом като не оказват значително въздействие.

16 Френската република изтъква, че по силата на член L. 414-1, параграф V, първа алинея от Кодекса за околната среда, в съответствие с изискванията, записани в член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията, влошаването на местообитанията следва да се избягва във всички случаи. Член L. 414-1, параграф V, трета алинея от този кодекс обаче позволявал една обикновена забрана на човешките дейности да не се противопоставя на човешките дейности, които не оказват значително въздействие върху опазването на местообитанията. Такива дейности можели, по силата на член L. 414-1, параграф V, първа алинея от посочения кодекс, да бъдат предмет на мерки за предотвратяване на влошаването на местообитанията, както и на обезпокояването на видовете.

17 Според Френската република като съчетава изискването за опазването на местообитанията и на видовете със запазването на човешките дейности, изпълняващи това изискване, член L. 414-1, параграф V, трета алинея от Кодекса за околната среда е в съответствие с преследваните от Директивата за местообитанията цели и с член 2, параграф 3 от последната, който гласи, че взетите мерки вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и местните особености. Позицията на Комисията обаче не била съвместима с изискванията на посочената директива.

— Съображения на Съда

18 Член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията установява общо задължение за вземане на подходящите мерки за опазване, които се състоят в предотвратяване на влошаването на състоянието на местообитанията, както и на обезпокояването на видовете, което може да има значително въздействие от гледна точка на целите на тази директива.

19 Следва да се изтъкне в това отношение, че член L. 414-1, параграф V, първа алинея от Кодекса за околната среда предвижда, че зоните от „Натура 2000“ са предмет на подходящи мерки за предотвратяване на влошаването на естествените местообитания и на обезпокояването, което може да засегне в значителна степен популациите на видовете дива фауна и флора, обосновали определянето на границите на зоните.

20 Що се отнася до човешките дейности, член L. 414-1, параграф V, трета алинея от Кодекса за околната среда уточнява, че такива мерки не водят до забрана на човешките дейности, щом като те нямат значително въздействие върху запазването или възстановяването в благоприятно състояние на опазване на естествените местообитания и на видовете.

21 В това отношение следва да се установи, че от член L. 414-1, параграф V, трета алинея от Кодекса за околната среда трябва да се чете във връзка с първа алинея от посочения параграф V и в светлината на последната.

22 За да може да се определи дали изтъкнатото твърдение за нарушение е основателно, е важно да се подчертае, че според постоянната съдебна практика Комисията следва да докаже наличието на твърдяното неизпълнение на задължения. Именно последната трябва да представи на Съда всички данни, които са му необходими, за да провери дали е налице неизпълнение на задължения, като Комисията не може да се основава на никаква презумпция (вж. по-конкретно Решение от 11 декември 2008 г. по дело Комисия/Гърция, C-293/07, точка 32 и цитираната съдебна практика).

23 В конкретния случай обаче Комисията по същество се ограничава с твърдението, че за да се гарантира транспониране, което да бъде в съответствие с член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията, член L. 414-1, параграф V, трета алинея от Кодекса за околната среда трябва да забранява всякакъв вид влошаване, дори то да няма значително въздействие. Като изолира по този начин тази разпоредба и като не отчита в достатъчна степен нормативния контекст, в който тя се вписва, Комисията по-конкретно не доказва, че подходящите мерки, приети на основание член L. 414-1, параграф V, първа алинея от този кодекс, не позволяват ефективно да се предотврати влошаването на местообитанията по смисъла на член 6, параграф 2 от посочената директива.

24 При тези условия не е установено, че член L. 414-1, параграф V от Кодекса за околната среда, разглеждан в неговата цялост, не съставлява транспониране, което е в съответствие с член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията, от визираната в първото твърдение за нарушение гледна точка.

25 Следователно това първо твърдение за нарушение трябва да бъде отхвърлено.

По второто твърдение за нарушение, изведено от общото твърдение за необезпокояващия характер на определени дейности

— Доводи на страните

26 Комисията поддържа, че член L. 414-1, параграф V, трета алинея, четвърто изречение от Кодекса за околната среда, който предвижда, че риболовът, дейностите в аквакултурата, ловът и другите ловни дейности, практикувани при условия и в зони, разрешени от действащите закони и подзаконови актове, не представляват обезпокояващи дейности или дейности с такова въздействие, не гарантира ясно, точно и пълно транспониране на член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията. Всъщност съответствието с една правна уредба, без да се даде гаранция, че последната отчита изискванията, присъщи на една конкретна зона, не може a priori да доведе до общото твърдение, че тези дейности нямат обезпокояващо действие.

27 Комисията счита по-конкретно че документът за целите, на който се позовава законодателят, не е в състояние да отчете изискванията, свързани с определена зона, доколкото посоченият документ, изготвян на договорна основа, няма за цел правната уредба на дейности като лова или риболова и няма какъвто и да било задължителен характер, тъй като не е съпътстван от никаква санкция.

28 Френската република поддържа, че е транспонирала правилно член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията, издигайки в принцип, че доколкото свързаните с аквакултурите дейности и ловните дейности се упражняват в съответствие с действащите закони и подзаконови актове, те не са обезпокояващи, и че следователно се предполага, че те са съвместими с целите на опазването, преследвани в рамките на екологичната европейска мрежа „Натура 2000“.

29 Като признава, че документът за целите не съдържа пряко приложими подзаконови мерки, Френската република подчертава, че необходимите подзаконови мерки, свързани с конкретната зона, се одобряват впоследствие с решение на компетентните органи, в допълнение към действащата обща правна уредба. Тя посочва освен това, че общата правна уредба на риболовните и ловните дейности може да се отнася до очертани и разграничени по екологични критерии зони и да доведе до въвеждането на такси.

— Съображения на Съда

30 На първо място следва да се припомни, че съгласно практиката на Съда член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията и параграф 3 от този член са насочени към гарантиране на едно и също равнище на защита (вж. в този смисъл Решение от 7 септември 2004 г. по дело Waddenvereniging и Vogelsbeschermingsvereniging, C-127/02, Recueil, стр. I-7405, точка 36, както и Решение от 13 декември 2007 г. по дело Комисия/Ирландия, C-418/04, Recueil, стр. I-10947, точка 263).

31 На второ място следва да се изтъкне, че що се отнася до член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, Съдът вече е постановил, че възможността някои дейности да бъдат освободени общо, съгласно действащата правна уредба, от необходимостта от оценка на въздействието върху конкретната зона, не е в съответствие с тази разпоредба. Такова освобождаване всъщност не е в състояние да гарантира, че тези дейности не засягат целостта на защитената зона (вж. в този смисъл Решение от 10 януари 2006 г. по дело Комисия/Германия, C-98/03, Recueil, стр. I-53, точки 43 и 44).

32 Вследствие на това, като се има пред вид сходното равнище на защита, визирано от член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията и от параграф 3 от този член, може да се приеме, че член L. 414-1, параграф V, трета алинея, четвърто изречение от Кодекса за околната среда, като прогласява общо, че

определени дейности като лова или риболова не са обезпокояващи, е в съответствие с член 6, параграф 2 от тази директива само ако се гарантира, че посочените дейности не водят до никакво обезпокояване, което може да засегне в значителна степен целите на посочената директива.

33 В това отношение Френската република заявява, че документ за целите се изготвя за всяка зона и че той служи като основание за приемането на целеви мерки, насочени към съобразяване със свързаните със съответната зона екологични изисквания. Тя допълва освен това, че упражняването на разглежданите дейности в съответствие с приложимата към последните обща правна уредба позволявало съобразяване със зоните, очертани и разграничени по екологични критерии, или въвеждането на такси.

34 Вследствие на това трябва да се обсъди дали такива мерки или правила позволяват да се гарантира ефективно, че съответните дейности не водят до каквото и да било обезпокояване, което може да има значително въздействие.

35 Що се отнася до документа за целите, Френската република посочва, че той не съдържа пряко приложими подзаконови мерки и че става дума за едно средство за диагностициране, което позволява, въз основа на наличните научни познания, на компетентните органи да се предложат мерките, които позволяват постигането на визираните от Директивата цели за опазване на местообитанията. Тя добавя, че понастоящем само половината от засегнатите зони разполагат с такъв документ за целите.

36 От това следва, че документът за целите не може системно и при всички положения да гарантира, че съответните дейности не водят до обезпокояване, което може да засегне в значителна степен посочените цели на опазването.

37 Подобен извод се налага на още по-силно основание, когато става въпрос за целевите мерки, които имат за цел съобразяване със свързаните с конкретната зона екологични изисквания, след като тяхното приемане се основава на документа за целите.

38 Що се отнася до документа за приложимите към съответните дейности общи правила, следва да се установи, че макар и такива правила да могат определено да намалят опасността от значително обезпокояване, те все пак могат да изключат напълно тази опасност само ако предвидят императивно спазването на член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията. Френската република обаче не твърди, че случаят по конкретното дело е такъв.

39 Видно от предходното, като предвижда общо, че риболовът, дейностите в аквакултурата, ловът и другите ловни дейности, практикувани при условия и в зони, разрешени от действащите закони и подзаконови актове, не съставляват обезпокояващи дейности или дейности с такова въздействие, Френската република не е изпълнила задълженията си по член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията.

Относно член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията

По първото твърдение за нарушение, изведено от освобождаването на предвидените в договорите по „Натура 2000“ строително-ремонтни или благоустройствени дейности от процедурата по оценка на въздействието върху зоната

— Доводи на страните

40 Комисията упреква член L. 414-4, параграф 1, втора алинея, от Кодекса за околната среда, че не съставлява правилно транспониране на член 6, параграф 3

от Директивата за местообитанията с това, че системно освобождава предвидените в договорите по „Натура 2000“ строително-ремонтни или благоустройствени дейности от уредената в член 6, параграф 3 процедура по оценка на въздействието върху зоната.

41 Съгласно френското право договорите по „Натура 2000“ се сключвали „за изпълнение на документа за целите“, който съдържал по-конкретно една или няколко спецификации на типови поръчки, приложими към договорите по „Натура 2000“, уточнявайки добрите практики, които трябва да бъдат спазвани при изпълнението на договорените мерки, преследваната цел и съответните видове и местообитания. Макар че тези договори трябва да бъдат в съответствие с документа за целите, според Комисията нищо не сочи, че те съдържат изключително мерки, пряко свързани с управлението на зоната или необходими за него.

42 Френската република приема, че предвидените в договорите по „Натура 2000“ строително-ремонтни или благоустройствени дейности са освободени от процедурата по оценка на въздействието върху зоната, и счита, че член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията не налага тези строително-ремонтни или благоустройствени дейности да подлежат на тази процедура по оценка на въздействието, щом като според Френската република те не засягат зоната в значителна степен.

43 Всъщност договорите по „Натура 2000“ се сключвали, съгласно член L. 414-3 от Кодекса за околната среда, за прилагане на документи за целите и било изключено те да се окажат в противоречие с целите за опазването на местообитанията и на видовете или да включват дейности, които да не бъдат необходими за доброто състояние на опазване на зоната.

— Съображения на Съда

44 Следва да се припомни, че съгласно член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията планове или проекти, които не са непосредствено свързани с управлението на зоната или не са необходими за него, но поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително влияние, се подлагат на проверка, за да се оцени въздействието им върху зоната от гледна точка на целите на съхраняването на тази зона.

45 В това отношение не се оспорва, че предвидените в договорите по „Натура 2000“ строително-ремонтни или благоустройствени дейности могат да бъдат квалифицирани като планове или проекти по смисъла на посочения член 6, параграф 3.

46 Следователно е уместно да се разгледа дали предвидените в договорите по „Натура 2000“ строително-ремонтни или благоустройствени дейности са пряко свързани с управлението на зона или са необходими за него, така че издаването на разрешения за тях да не подлежи на предвиденото в член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията задължение за извършване на оценка на въздействието.

47 Видно от член L. 414-3, параграф I от Кодекса за околната среда, договорът по „Натура 2000“ се сключва „за прилагането на документа за целите“ и включва „съвкупност от задължения, които са в съответствие с определените в документа за целите насоки и мерки, свързани с опазването и, когато случаят е такъв, с възстановяването на естествените местообитания и на видовете, които са обосновали създаването на зоната от „Натура 2000“.

48 По силата на член L. 414-2, параграф I, първа алинея от посочения кодекс документът за целите определя, между другото, насоките на управление, както и мерките по опазване и възстановяване.

49 Според Френската република системното освобождаване на предвидените в договорите по „Натура 2000“ строително-ремонтни или благоустройствени дейности от записаното в член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията задължение за извършване на оценка на въздействието върху зоната се обосновава от идеята, че доколкото тези договори имат за предмет изпълнението на определените за зоната цели за запазване и възстановяване, те са пряко свързани с управлението на посочената зона или са необходими за него.

50 Такъв подход следователно предполагал, че предвидените в договорите по „Натура 2000“ мерки, които са насочени към постигане на целите за опазване и възстановяване, представляват също, при всички обстоятелства, мерки, пряко свързани с управлението на зоната или необходими за него.

51 Същевременно обаче не било изключено някои от предвидените в тези договори строително-ремонтни или благоустройствени дейности, макар и да имат за цел опазването или възстановяването на зона, въпреки всичко да не бъдат пряко свързани с управлението ѝ или необходими за него.

52 Френската република всъщност признава в това отношение в рамките на твърдението за нарушение, изведено от недиференцираното прилагане на критерия за значителното въздействие, че някои мерки по опазването на местообитания могат да се окажат благоприятни за определени засегнати местообитания, но могат да доведат до влошаване на други видове местообитания. Тя цитира като пример създаването за нуждите на солодобива на солодобивни басейни, наречени „œillets“ [басейни на солници], за промишлено производство на сол, което води до влошаване на местообитанието, каквото са лагуните, макар и всъщност тази дейност да може да има благотворно въздействие за регенерацията на средата благодарение на запазването на определени видове, типични за тези блатисти райони.

53 От това следва, че определянето на целите на опазването и на възстановяването в рамките на „Натура 2000“ може да изисква, както напълно основателно отбелязва генералният адвокат в точка 71 от своето заключение, решаването на конфликти между различни цели.

54 Следователно за да може изпълнението на целите по опазване, визирани от Директивата за местообитанията, да бъде цялостно гарантирано, е необходимо, в съответствие с член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, плановете или проектите, които не са непосредствено свързани с управлението на зоната или не са необходими за него, но могат да окажат значително влияние върху нея, да се подлагат на индивидуална проверка, за да се оцени въздействието им върху съответната зона от гледна точка на целите на съхраняването на последната.

55 От това следва, че съответствието на договорите по „Натура 2000“ единствено с целите на опазването на зоната не може да се приеме за достатъчно от гледна точка на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, за да могат предвидените в тези договори строително-ремонтни и благоустройствени дейности да бъдат системно освобождавани от процедурата за оценка на въздействието върху зоните.

56 Вследствие на това, като освобождава системно от процедурата за оценка на въздействието върху зоната предвидените в договорите по „Натура 2000“ строително-ремонтни и благоустройствени дейности, Френската република не е изпълнила задълженията си по член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията.

По второто твърдение за нарушение, изведено от съществуването на дейности, които не подлежат на издаването на разрешение

— Доводи на страните

57 Комисията поддържа, че член L. 414-4, параграф I, първа алинея от Кодекса за околната среда не е в съответствие с член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията с това, че той подлага на предвидената в последната разпоредба процедура за оценка на въздействието върху зоната единствено дейностите, които подлежат на издаване на разрешение или на административно одобряване. Програмите и проектите, които подлежат на режим на деклариране, са изключени от него. Последните обаче биха могли да имат значително въздействие върху зоната от гледна точка на целите на опазването, определящ критерий за прилагането на член 6, параграф 3 от Директивата.

58 Френската република не оспорва основателността на това твърдение за нарушение и се ограничава с това да изтъкне направените от нея законодателни промени с цел съобразяване с общностната правна уредба, въведени със Закон № 2008-757 от 1 август 2008 г. относно отговорността за околната среда и

относно различни разпоредби за адаптиране към общностното право в областта на околната среда (JORF, 2 август 2008 г., стр. 12361).

— Съображения на Съда

59 Следва да се припомни, че съгласно постоянна съдебна практика наличието на неизпълнение на задължения от държава членка трябва да се преценява с оглед на положението на държавата членка към момента на изтичането на срока, даден в мотивираното становище, и че последващи промени не се вземат предвид от Съда (вж. Решение от 25 юли 2008 г. по дело Комисия/Италия, C-504/06, точка 24 и цитираната съдебна практика).

60 В настоящия случай Френската република не оспорва, че разглежданата национална разпоредба не е съставлявала правилно транспониране на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията към момента на изтичането на определения в мотивираното становище срок, 15 февруари 2007 г., т. е. преди приемането на Закон № 2008-757.

61 При тези условия, без да бъде необходимо да се обсъжда съответствието на Закон № 2008-757 с Директивата за местообитанията, е достатъчно да се установи, че този закон е приет след изтичане на определения в мотивираното становище срок.

62 Вследствие на това, като освобождава системно от процедурата за оценка на въздействието върху зоната подлежащите на режим на деклариране програми и проекти за строително-ремонтни или благоустройствени дейности, Френската република не е изпълнила задълженията си по член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията.

По третото твърдение за нарушение, изведено от липсата на преглед на алтернативните решения

— Доводи на страните

63 Комисията упреква член R. 414-21, параграф III, точка 1 от Кодекса за околната среда, че в рамките на предвидената в член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията подходяща оценка на въздействието върху зоната не въвежда задължение за заявителя да представи описание на различните алтернативни решения, които могат да бъдат предвидени за изпълнението на плана или на проекта. Всъщност тази оценка налагала, от една страна, представяне на описание на разгледаните различни алтернативни решения и анализ на тяхното въздействие върху зоната, и от друга страна, проучване на последните, дори и да не е налице засягане на целостта на зоната, от страна на публичните власти, преди те да могат да се произнесат на основание на посочения член 6, параграф 3.

64 Комисията счита, че единственото задължение, въведено за заявителя, да посочи причините, поради които не съществува друго задоволително решение, не е достатъчно, за да се гарантира разглеждането на алтернативни решения в рамките на оценката на въздействието върху зоната. Следователно френската правна уредба не била в съответствие със задължението да се провери липсата на алтернативни решения, произтичащо от член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията.

65 Френската република изтъква, че оспорваната разпоредба съставлява правилно транспониране на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията. Нещо повече, в действителност френската правна уредба изисквала заявителите да проучват, описват и картографират алтернативните решения и да дадат разяснения за предимствата и неудобствата на всяко решение, с оглед на целите за опазване на зоната.

66 Френската република уточнява, че при всички положения, с оглед на премахването на каквото и да било двусмислие в това отношение, декретите за прилагане на Закон № 2008-757 предвиждат изрично задължението за заявителя да опише алтернативните решения.

— Съображения на Съда

67 С настоящото твърдение за нарушение Комисията поддържа, че подходящата оценка, която трябва да бъде извършена съгласно член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, трябва да включва и разглеждане на алтернативните решения.

68 В това отношение следва да се установи, че настоящото твърдение за нарушение се извежда от неправилен прочит на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, що се отнася както до понятието за подходяща оценка, така и до етапа на процедурата, в рамките на който трябва да бъде извършено разглеждането на алтернативните решения.

69 Всъщност от една страна, съгласно постоянна съдебна практика подходящата оценка на въздействието върху зоната, която трябва да бъде извършена съгласно посочения член 6, параграф 3, предполага, че като се вземат предвид най-добрите научни достижения в тази област, трябва да се очертаят всички аспекти на плана или проекта, които поотделно или във взаимодействие с други планове или проекти могат да засегнат целите за опазване на този обект (вж. Решение по дело Waddenvereniging и Vogelbeschermingsvereniging, посочено по-горе, точка 54, както и Решение по дело Комисия/Ирландия, посочено по-горе, точка 243). Следователно такава оценка не предполага разглеждане на алтернативите на един план или проект.

70 От друга страна, следва да се изтъкне, че задължението за разглеждане на алтернативните решения на един план или проект се извежда не от прилагането на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, а напротив, от параграф 4 от този член (вж. в този смисъл Решение от 14 април 2005 г. по дело Комисия/Нидерландия, C-441/03, Recueil, стр. I-3043, точка 27 и сл.).

71 Всъщност в съответствие с член 6, параграф 4 от Директивата за местообитанията предвиденото в този член 6, параграф 4 разглеждане, което се отнася по-конкретно до липсата на алтернативни решения, може да се извърши само ако

изводите от оценката на въздействието, извършена по силата на член 6, параграф 3 от тази директива, са негативни, и в хипотезата, в която планът или проектът трябва въпреки всичко да бъде реализиран по императивни съображения от приоритетен обществен интерес (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Нидерландия, посочено по-горе, точки 26 и 27).

72 Така след оценката на въздействието, извършена на основание на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията и в случай на негативен резултат от тази оценка, компетентните органи имат избора или да откажат да издадат разрешение за реализирането на съответния план или проект, или да го издадат съгласно член 6, параграф 4 от Директивата, доколкото са изпълнени предвидените в тази разпоредба условия (вж. Решение от 26 октомври 2006 г. по дело Комисия/Португалия, C-239/04, Recueil, стр. I-10183, точка 25, както и в този смисъл, Решение по дело Waddenvereniging и Vogelbeschermingsvereniging, посочено по-горе, точки 57 и 60).

73 При тези условия разглеждането на алтернативните решения, изискване, записано в член 6, параграф 4 от Директивата за местообитанията, не може да представлява елемент, който компетентните национални власти са задължени да отчитат, когато извършват подходящата оценка, предвидена в член 6, параграф 3 от тази директива (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Нидерландия, посочено по-горе, точка 28).

74 От това следва, че Комисията няма основания да изтъква несъответствието на член R. 414-21, параграф III, точка 1 от Кодекса за околната среда с член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията в това отношение.

75 Вследствие на това настоящото твърдение за нарушение не може да бъде уважено.

76 С оглед на всички изложени по-горе съображения следва да се установи, че:

— от една страна, като предвижда общо, че риболовът, дейностите в аквакултурата, ловът и другите ловни дейности, практикувани при условия и в зони, разрешени от действащите закони и подзаконови актове, не съставляват обезпокояващи дейности или дейности с такова въздействие, и

— от друга страна, като освобождава системно от процедурата за оценка на въздействието върху зоната предвидените в договорите по „Натура 2000“ строително-ремонтни и благоустройствени дейности, и

— като освобождава системно от тази процедура подлежащите на режим на деклариране програми и проекти за строително-ремонтни и благоустройствени дейности,

Френската република не е изпълнила задълженията си съответно по член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията и по член 6, параграф 3 от тази директива.

По съдебните разноски

77 По смисъла на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник всяка загубила делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако има искане в този смисъл. Съгласно член 69, параграф 3 от същия правилник Съдът може да разпредели съдебните разноски или да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания.

78 В настоящия спор следва да се има предвид обстоятелството, че някои от твърденията на Комисията не са уважени.

79 Следователно Френската република трябва да се осъди да понесе две трети от съдебните разноски, а Комисията да се осъди да понесе останалата една трета.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) Френската република,

— от една страна, като предвижда общо, че риболовът, дейностите в аквакултурата, ловът и другите ловни дейности, практикувани в условия и в зони, разрешени от действащите закони и подзаконови актове, не съставляват обезпокояващи дейности или дейности с такова въздействие, и

— от друга страна, като освобождава системно от процедурата за оценка на въздействието върху зоната предвидените в договорите по Натура 2000 строително-ремонтни и благоустройствени дейности , и

— като освобождава системно от тази процедура подлежащите на режим на деклариране програми и проекти за строително-ремонтни и благоустройствени дейности,

не е изпълнила задълженията си съответно по член 6, параграф 2 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и по член 6, параграф 3 от тази директива.

2) Отхвърля иска в останалата му част.

3) Осъжда Френската република да понесе две трети от съдебните разноски. Осъжда Европейската комисия да понесе останалата една трета.

Подписи